

Kareol, la biblioteca virtual de tota l'òpera traduïda al castellà

El 1992, quan Alfredo Kraus va anar a Sevilla a cantar *La favorita*, dos amics, que compartien la passió per l'òpera i que van poder gaudir d'aquella funció en plena joventut, es van adonar que el llibret d'aquest títol de Gaetano Donizetti no estava traduït al castellà. Un d'ells, Eduardo Almagro, es va llançar a fer-ho a hores lliures per poder complaure el seu amic. Després d'aquest primer esforç, més aviat titànic, encara va tenir ànims de traduir un parell d'òperes més, *Rienzi* i *El ratpenat*.

En aquells anys noranta, l'ús d'internet tot just s'anava escampant i el terme "xarxes socials" encara no existia, només s'havien creat fòrums que aglutinaven aficionats a tota mena de temes per intercanviar informació i opinions. Eduardo formava part d'alguns d'aquests fòrums operístics, on va oferir aquestes traduccions. "*Me las quitaron de las manos,*" afirma amb contundència. Llavors va pensar: per què no fer un web que posi a disposició de tots els navegats aquestes traduccions al castellà de llibrets d'òperes i d'altres obres vocals? Més de vint anys després compta amb milions de visites de tot el món, amb una llista de col·laboradors de 170 persones i el catàleg d'òperes i d'obres vocals traduïdes s'acosta al miler.

Eduardo Almagro, com a creador i gestor d'aquest web, revisa molt a fons els textos propis i els que li arriben dels col·laboradors. En corregeix l'ortografia i la sintaxi, però, sobretot, té la paciència d'introduir-los al web i de fer-los encaixar vers amb vers de traducció i llibret original, que es poden llegir a la mateixa pantalla. Per a ell, no es tracta de fer una traducció literal ni literària, sinó que pugui ser comprensible per al lector i alhora hi pugui reconèixer les frases o les paraules que s'estan cantant en l'idioma original. El volum ingent d'informació que conté aquest web només és equiparable al de la universitat nord-americana d'Stanford sobre òpera.

Un miler d'òperes traduïdes per centenars de col·laboradors

Prenent el

nom de Kareol, el castell de Tristany que, curiosament, només s'anomena dues

vegades en tot el *Tristany i Isolda*,

la pàgina www.kareol.es ha esdevingut una pàgina de culte per a tots els fanàtics de l'òpera, perquè ha aconseguit que el catàleg universal de les principals òperes italianes, franceses i alemanyes el puguin entendre els 580 milions de persones de parla hispana que hi ha al món.

Al menú d'aquest web es poden trobar els llibrets de les òperes amb el text original i la traducció al castellà classificats per autors, per obres i per col·laboradors. Hi podem trobar des d'òperes contemporànies, com *Nixon a Amèrica* de John Adams o *Die Soldaten* de Bern Alois Zimmermann,

fins a una vintena llarga d'òperes de Verdi o tota la *Tetralogia* wagneriana, a més del principal repertori de *bel canto* i una nombrosa llista d'òperes barroques. També hi ha un apartat que anuncia les obres que s'estan treballant actualment i que es podran consultar ben aviat, com, per exemple, *Romeu i Julieta* de Berlioz, *Orestes* de Händel o *L'amour de loin* de Saariaho, entre moltes d'altres. L'editor

d'aquesta pàgina única a tot l'univers d'internet, Eduardo Almagro, comentava que encara falten bastants títols, entre els quals *El giravolt de maig* d'Eduard Toldrà. En l'aspecte idiomàtic, hi ha

traduccions d'òperes del català, del basc, del rus, de l'hongarès, txec, polonès, portuguès, danès, o fins i tot l'hebreu i el sànscrit -per a l'òpera de Philip Glass basada en Ghandi que es titula *Satyagraha*.

Eduardo Almagro, davant del teatre de Bayreuth

Des d'aquí, doncs, fem una crida a qui disposi del text en castellà de la nostra òpera emblemàtica de Toldrà amb llibret del poeta Josep Carner –ara que en celebrem el cinquantenari–, perquè pugui formar part d'aquest índex immens de llibrets traduïts al castellà que estan a disposició de tots els castellanoparlants que vulguin comprendre el sentit últim de les paraules que es canten en una òpera, la majoria de les quals estan escrites en un altre idioma.

Fa tres anys, el contacte freqüent d'Eduardo Almagro amb alguns dels visitants de Kareol va propiciar que comencés a facilitar viatges operístics organitzats a mida d'aquests aficionats que provenen de diferents ciutats espanyoles. Recentment, una trentena de “kareolans” van venir a Barcelona per assistir al recital de Javier Camarena i també al concert de l'Orquestra Simfònica del Vallès al Palau i, sobretot, per gaudir d'un cap de setmana cultural i gastronòmic a la nostra ciutat. A l'abril tenen previst anar a l'Staatsoper de Viena a veure el *Parsifal* dirigit per Hartmunt Haenchen, amb Stuart Sketlon, Mattias Goerne i René Pape; *El cavaller de la rosa*, amb direcció

d'Alain Altinoglu, amb Camilla Nylund, Wolfgang Bankl i Sophie Koch, i *La italiana a Alger* d'Spinosi i Ponelle,
amb Marie-Nicole Lemieux, Maxim Mironov i Nicola Alaimo.